

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ'NE GENEL BAKIŞ VE GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

HOŞ GELDİNİZ

Ders No: 3

Dersin İçeriği

- İş sağlığı ve güvenliği temel prensipleri
- Sağlıklı ve güvenli yaşam
- İş sağlığı ve güvenliği alanında yaşam boyu öğrenme
- İş sağlığı ve güvenliğine bütünsel yaklaşım
- İş sağlığı ve güvenliğinin işletme yönetimindeki yeri
- İşyerinde risk önleme kültürü
- Güvenlik kültürünün önemi ve günlük yaşamdaki yeri
- Güvenlik kültürünün oluşturulması ve devamının sağlanması
- Güvenlik kültürünün oluşturulmasında ulusal kurum ve kuruluşlara düşen görevler

Dünya Sağlık Teşkilatının (WHO) Sağlık Tanımı;
Sadece bir **hastalık** veya **sakatlığın** olmayışı değil,
aynı zamanda **bedensel**, **ruhsal** ve **sosyal** yönden
tam bir huzur ve iyilik halidir.

İş Sağlığı ve İş Güvenliği Kavramları

- Geleneksel anlamıyla iş sağlığı ve güvenliği; “işyerlerini işin yürütümü nedeniyle oluşan tehlikelerden uzaklaştırmak ve sağlığa zarar verebilecek koşullardan arındırarak, daha iyi bir çalışma ortamı sağlamak için yapılan sistemli çalışmalar” olarak tanımlanmaktadır

İş Sağlığı ve Güvenliği Kavramında Gelişmeler

- Günümüzde İSG işletmelerde yönetim, verimlilik, devamlılık, rekabet gibi kavramlarla da ilişkilendirilmeye başlanmıştır.
- İSG'nin önündeki engelleri aşmada öne sürülen önemli yaklaşımlardan biri; İSG'ni, yönetimler için bir maliyet unsuru olma düşüncesinden çıkarıp bir verimlilik unsuruna dönüştürmektir. Bu, işletmeler için rekabet gücü demektir.

Modern Anlamda İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tanımı

- İSG; işin yürütülmesi sırasında doğan sağlığa zarar verecek koşullardan ve güvenliği tehlikeye düşürecek durum ve davranışlardan korunmak, üretimin devamlılığını sağlamak ve verimliliği arttırmak amacıyla yürütülen sistemli ve bilimsel çalışmalardır.

İş Sağlığı ve Güvenliğinin Çalışmalarının Amacı

İş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının temel prensibi çalışanların toplu olarak korunmasını sağlamaktır.

İSG Çalışmalarının Amacı

- 1- ÇALIŞANLARI KORUMAK (*SAĞLIK ve GÜVENLİK*)
- 2- ÜRETİM GÜVENLİĞİNİ SAĞLAMAK (*VERİM ARTIŞI, KALİTE ÜSTÜNLÜĞÜ*)
- 3- İŞLETME GÜVENLİĞİNİ SAĞLAMAK (*ACİL DURUM TEDBİRLERİ, RİSK DEĞERLENDİRME....*)

İSG'nin Konusu

- Çeşitli teknik, tıbbi, hukuki, yönetsel, beşeri ve psikolojik unsurlar İSG konusu içine girmektedir.
- İşyerindeki donanım ve üretim teknolojisi, ergonomik koşullar, personelin beceri düzeyi ve yaşı, ilgili mevzuat, işyerindeki organizasyon yapısı, işçilerin sağlık kontrolleri ve işe uygunluğu, tıbbi hizmetler ve organizasyonu, ortam özellikleri (gürültü, toz, ısı, aydınlatma, havalandırma, temizlik vb.), işe alım süreçleri, ücretler, sosyal hizmetler, çalışma saatleri gibi pek çok konu İSG ile doğrudan ya da dolaylı olarak ilişkilidir.

İş Sağlığı ve Güvenliği

- Çok disiplinli (multidisipliner) bir bilim dalıdır
- İlgili tarafların katkısı ile gelişir (çalışanlar, devlet ve işverenler ve örgütleri)
- Düzeltmekten ziyade koruyucudur

İSG'nin Ekonomik Boyutu

- ILO'ya göre, her yıl işyerlerinde 335 bini ölümlle sonuçlanan 250 milyon iş kazası olmakta; 160 milyon hastalıktan bir milyon insan ölmektedir.
- Endüstrileşmiş ülkelerde iş kazaları ve meslek hastalıklarının toplam maliyeti, GSMH'lerinin %1'i ile %5'i arasında değişmektedir. Her yıl dünya gelirinin % 4'ü yani yaklaşık 1.25 trilyon dolar kaybedilmektedir.

Ülkemizde İş Sağlığı ve Güvenliği

Her yıl

100.000 İş Kazası

1500-1600 Ölüm

3500-4000 Malul

Ülkemizde İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarının Boyutu

- 2008 yılında iş kazası ve meslek hastalığı sonucu kaybedilen iş günü sayısı 1.865.115; 2009 yılında ise 1.589.000'dir.
- Meslek hastalıklarının çoğu teşhis edilememektedir.
- Dünyada iş kazası oranı % 44, meslek hastalıkları oranı % 56 iken; ülkemizde bu oran % 99 / % 1 şeklinde gerçekleşmektedir.

İSG'nin Ekonomik Boyutu

- Rakamlar bir işyerinde SGK'ya kayıtlı işçilerin içindeki oranı gösterir. TÜİK istatistiklerine göre ülkemizde çalışanların % 43'ü kayıtdışıdır.
- TÜİK'in bir araştırmasında, bir yıl içinde istihdam edilenlerin % 2,9'unun işle ilgili kaza veya rahatsızlığa maruz kaldığı tespit edilmiştir.
- Buna göre ülkemizde her yıl iş kazası geçiren kişi sayısı yılda 600 bin civarında olabilir.

İSG Ülkemiz İçin Neden Önemli

- Ülkemizde her 6 dakikada bir iş kazası olmakta, her 6 saatte de bir işçimiz hayatını kaybetmektedir.
- Evlerinden çıkan ve çocuklarının geçimlerini sağlamak için çalışmaya giden 4 işçimiz akşamları evine dönememektedir.
- İstatistikler her 2,5 saatte 1 işçinin iş göremez hale geldiğini açıklamaktadır.
- Ölümlü iş kazaları istatistiklerinde Avrupa'da ilk sırayı, dünyada ise 3. sırayı almaktayız.

İSG'nin Ekonomik Boyutu

İş kazaları ve meslek hastalıklarının sosyal güvenlik sistemimizde yarattığı kayıp yıllık 4 MİLYAR TL'dir.

TÜİK'in GSMH rakamlarına göre toplam kayıp yılda yaklaşık 35 milyar TL'yi bulmaktadır

İSG'nin İşletmeler Açısından Önemi

- İşletmeler, sistemli ve planlı bir şekilde İSG çalışmaları yapmadığı takdirde aşağıdaki maliyetlerle karşılaşabilir:
 - a) İşçilerin işgünü kayıpları artar.
 - b) Bakım onarım masrafları artar.
 - c) Hammadde-malzeme kayıpları artar.
 - d) Sağlık harcamaları artar, ayrıca SSK'nın rücu davalarına muhatap olunabilir.
 - e) Mağdurlara ödenecek maddi-manevi tazminatlar söz konusu olur.
 - f) Mahkeme masrafları artar.
 - g) İş göremeyen işçinin yerine alınan işçiler için eğitim, sigorta masrafları artar.
 - i) İş durdurulabilir veya işyeri kapatılabilir.
 - j) Para ve hapis cezaları söz konusu olabilir.
 - k) Siparişler gecikebilir ve işletme pazar kaybına uğrayabilir.
 - l) Vasıflı işgücü işletmeden kaçabilir.

Uyarı

**ÖNLEMEN KÖDEMEN
DAHA UCUZ
VE
İNSANCILDIR.!**

- **İş Güvenliğı Çalışmaları,
temelde riskler ortaya çıkmadan önce önlenmesi
çalışmalarını kapsar**

İSG KAZA

İş Kazası ve Meslek Hastalığı Nedir?

Bölüm Hedefi

Bu bölümü tamamladığınızda;

- İş Kazası ve Meslek Hastalığı'nın Tanımını,
- İş Kazasının Nedenlerini,
- İş Kazası Örneklerini

öğreniyor olacağız.

Tanımlar

- Planlanmamış ve beklenmeyen bir olay sonucunda sakatlanmaya ve zarara neden olan durumdur (*ILO/Uluslar arası Çalışma Örgütü*).
- İnsanların yaralanmasına veya ölmesine, malzeme hasarına, maddi kayıplara neden olan, önceden planlanmayan, kasıtlı olmayan beklenmedik olaydır. (*WHO/Dünya Sağlık Örgütü*)

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 13/A Maddesinde yapılan tanıma göre ise “*İş Kazası*, aşağıdaki hal ve durumlardan birinde meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedence ve ruhca arızaya uğratan olaydır.” (*SGK/Sosyal Güvenlik Kurumu*)

İş Kazası

Hangi Durumlarda

Oluşur?

İş Kazasını Oluşturan Durumlar

1-SİGORTALININ İŞYERİNDE BULUNDUĞU SIRADA,

2-İŞVEREN TARAFINDAN YÜRÜTÜLMEKTE OLAN İŞ VEYA GÖREVİ NEDENİYLE, SİGORTALI KENDİ ADINA VE HESABINA BAĞIMSIZ ÇALIŞIYORSA YÜRÜTMekte OLDUĞU İŞ VEYA ÇALIŞMA KONUSU NEDENİYLE İŞYERİ DIŞINDA,

3-SİGORTALININ İŞVEREN TARAFINDAN GÖREV İLE BAŞKA BİR YERE GÖNDERİLMESİ YÜZÜNDEN, ASIL İŞİNİ YAPMAKSIZIN GEÇEN ZAMANLARDA,

4-EMZİKLİ SİGORTALI KADININ ÇOCUĞUNA SÜT VERMEK İÇİN AYRILAN ZAMANLARDA,

5-SİGORTALININ, İŞVERENCE SAĞLANAN BİR TAŞITLA İŞİN YAPILDIĞI YERE GELİŞ GİDİŞİ SİRASINDA

Meslek Hastalığı Nedir?

- SSGSSK 14. maddede tanımlanmıştır:
- Meslek hastalığı, sigortalının çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal özürlülük halleridir.

Türkiye’de Gerçekleşen Bazı Kazalar

***Alev alan tiner,
bir işçinin
ölümüne
neden oldu***

Denizli 'de inşaatta çalışan işçilerden iki kardeş, yakıt tankını boyadıkları sırada tinerin alev alması sonucu yaralandı. Tankın içinde bulunan işlerden biri hayatını kaybederken, diğer işçi ise meslektaşları tarafından dışarı çıkartıldı.

Türkiye’de Gerçekleşen Bazı Kazalar

***Kafasını
asansöre
kaptırdı***

Ankara’da yemek üretim fabrikasında işçi olarak çalışan bir kişi, fabrikanın yük asansörüne sıkışarak hayatını kaybetti.

Türkiye’de Gerçekleşen Bazı Kazalar

Tuzla Tersanesi'nde kaza değil cinayet

Tuzla tersaneler bölgesinde tamiratta olan bir geminin filikasının düşmesi sonucu 4 işçinin hayatını kaybettiği, 12 işçinin de yaralandığı bildirildi. Yaralılar hastaneye kaldırıldı.

Türkiye’de Gerçekleşen Bazı Kazalar

Kopan halat işçinin sonu oldu

- Bursa’da bir inşaatta çektiği halatın kopması sonucu iskele demirleri, üzerine düşen sıva işçisi hayatını kaybetti.
- Edinilen bilgiye göre, M. Caddesi üzerindeki bir alışveriş merkezine ait site inşaatında çalışan sıva işçisi S.G. (29), 4. kata kurduğu iskelenin demirlerini halatla yukarıya çekmek istedi. Ancak demirlere bağladığı halat bir anda kopunca iskele demirleri halatı çeken 4 çocuk babası S.G. ‘nin üzerine düştü.

Türkiye’de Gerçekleşen Bazı Kazalar

Avukatın trajik ölümü

- Mersin’de görevi sırasında üzerine elektrik direği düşen avukat hayatını kaybetti. Edinilen bilgiye göre, olay dün akşam saatlerinde A.Mahallesi'nde meydana geldi.

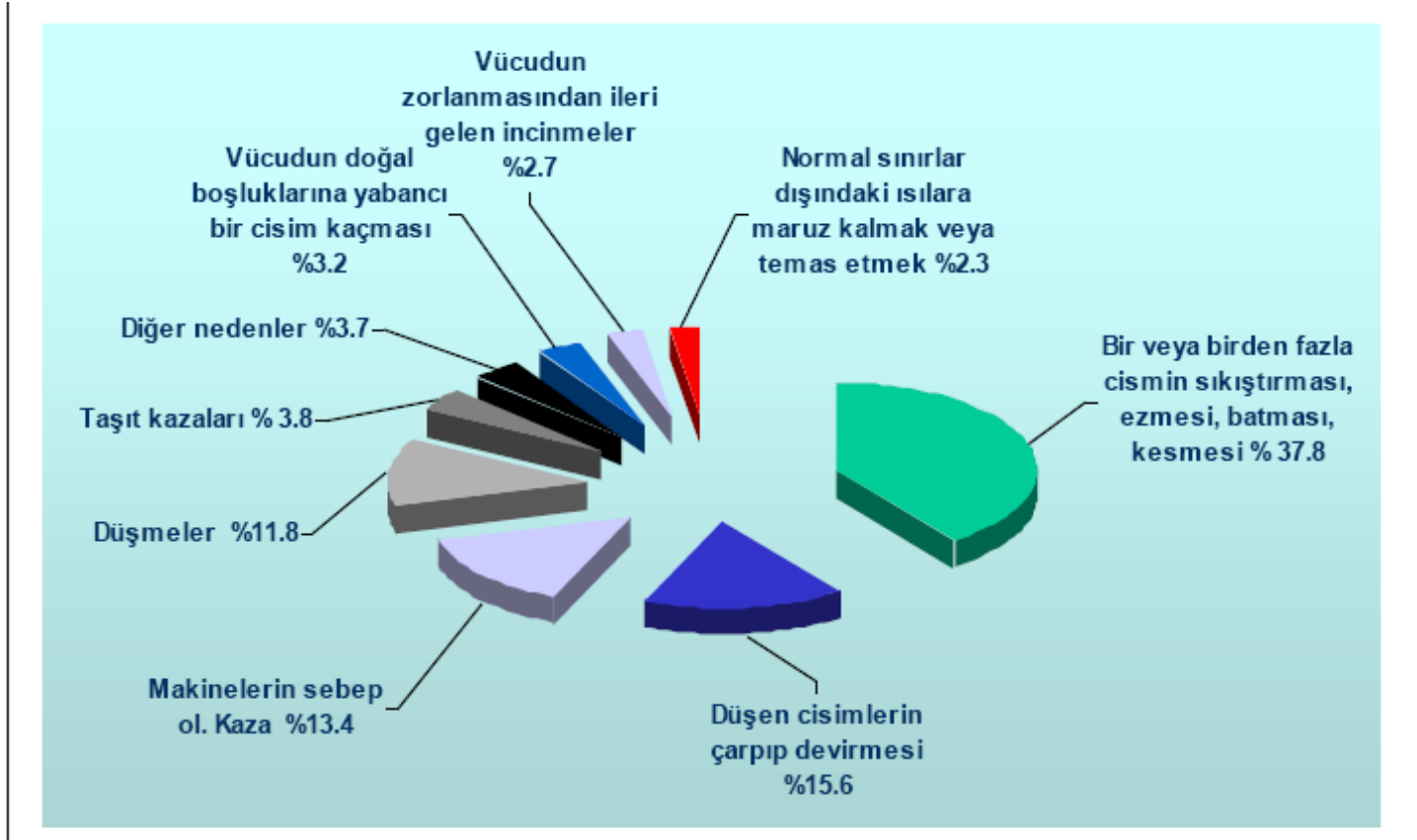
Türkiye’de Gerçekleşen Bazı Kazalar

Kırıkkale MKE'de patlama

- Barut Fabrikası'nda saat 14.55'te henüz belirlenemeyen bir nedenle meydana gelen ilk patlamayı hemen ardından ikinci patlama izledi. Patlamalarla birlikte tesislerde yangın çıktı. MKE'de çalışanlar panik içinde işyerlerini terk ederken, çok sayıda çalışanın yaralandığı belirtildi.

İş Kazalarının Kaza Tiplerine Göre Dağılımı

2003 Yılı SSK İstatistiklerine Göre İş Kazalarının Kaza Tiplerine Göre Dağılımı

İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarının Nedenleri

TEHLİKELİ DAVRANIŞLAR

TEHLİKELİ DURUMLAR

İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarının Nedenleri

TEHLİKELİ DAVRANIŞLAR

1. Sorumsuz biçimde, görev verilmeden ya da uyarılara aldırmadan güvensiz çalışmak,
2. Kişisel koruyucu malzemelerin kullanılmaması,
3. Koruyucuların güvenlik donanımlarının işe yaramaz hale getirilmesi,
4. Çalışan makineleri durdurmadan işe devam etmek, bakım, onarım, ayar vb. yapmak,

İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarının Nedenleri

TEHLİKELİ DAVRANIŞLAR

4. Tehlikeli hareketler (Raflara tırmanma, yüksekten atlama, koşma, malzemeyi fırlatma, vs.)
5. Güvensiz istifleme ve yerleştirme,
6. Güvenli malzeme yerine güvensiz olanı kullanma.

Tehlikeli Davranışların Nedenleri

- Eğitim, bilgi ve tecrübe eksikliği,
- Fiziksel yetenek uyumsuzluğu,
- İş veya vardiya değişimine uyum sağlayamama,
- Yorgunluk,
- Ayrıca; Tembellik, dikkatsizlik, acelecilik, bencillik, umursamazlık, korku, çekingenlik, endişe, sabırsızlık, heyecan, vb.

Tehlikeli Davranış
İnsandan
Kaynaklanmaktadır!

İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarının Nedenleri

TEHLİKELİ DURUMLAR

- Kişisel koruyucuların temin edilmemesi veya yeterli koruma sağlamaması,
- Kaygan, zayıf, arızalı zemin ve döşeme,
- Yetersiz aydınlatma,
- Yetersiz havalandırma,
- Güvensiz çalışma metotları, güvensiz planlama vb.

Tehlikeli Durumlar İçin Alınması Gereken Önlemler

Mühendislik
Çalışmaları

Eğitim

Ergonomik
usullere uyma

Disiplin

İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarının Nedenleri

Disiplin

- Kendisine tebliğ edildiği halde İş Güvenliği ve Sağlığı ile ilgili kurallara uymayan, kendini, çalışanları ve işletmeyi tehlikeye atacak tehlikeli davranış ve hareketlerde bulunan personelin, 4857 sayılı İş kanunun 25. Maddesine göre iş hakkı tazminatsız olarak feshedilir.

İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarının Nedenleri

Disiplin

- 4857 Sayılı İş Kanunu Madde 25/ i. İşçinin kendi isteği veya savsaması yüzünden işin güvenliğini tehlikeye düşürmesi, işyerinin malı olan veya malı olmayıp da eli altında bulunan makineleri, tesisatı veya başka eşya ve maddeleri otuz günlük ücretinin tutarıyla ödeyemeyecek derecede hasara ve kayba uğratması.
- 25/h. İşçinin yapmakla ödevli bulunduğu görevleri kendisine hatırlatıldığı halde yapmamakta ısrar etmesi.”

Tehlikeli Durumlar İçin Alınması Gereken Önlemler

İş kazalarını ve meslek hastalıklarını önlemenin en etkin yolu, işyerinde **İş Güvenliği Prensiplerine** uygun bir çalışma düzeni kurmaktır.

BİR İŞ YERİNDE EĞER
İŞ GÜVENLİĞİ ÖNLEMLERİ ALINMAMIŞSA

İş kazası

HASARSIZ NETİCE

ÇEVREYE ZARAR

Çalışma ortamında
HASAR

İNSAN
SAĞLIĞI AÇISINDAN

GEÇİCİ İŞ
GÖREMEMEZLİK

SAKATLIK

ÖLÜM

İSG Sistemini Tehdit Eden Unsurlar

**TEKNİK
UNSURLAR**

**İNSANİ
UNSURLAR**

**DİĞER
UNSURLAR**

İSG Sistemini Tehdit Eden Unsurlar

TEKNİK UNSURLAR

- İş Yerindeki Makine ve Tezgahların Yanlış Planlanması,
- Yetersiz Aydınlatma,
- Yetersiz Isınma,
- Koruyucusuz Makine,
- Kişisel Koruyucu Eksikliği,
- Kaygan veya Pürüzlü Zemin

İş Sağlığı ve Güvenliğini Tehdit Eden Unsurlar

DİĞER UNSURLAR

- Kimyasal Etkenler (Katı, Sıvı, Toz, Buhar)
- Fiziksel Etkenler (Titreşim, Gürültü, Nem, Isı, Işık, Basınç)
- Ergonomik Etkenler
- Biyolojik Etkenler (Bakteri, Virüs, Mantar)
- Psikolojik Etkenler (Monoton Çalışma, Aşırı İş Yükü)
- Psiko-Sosyal Etkenler (İnsanın Çevresi İle Olan İlişkisi)

İş Sağlığı ve Güvenliğini Tehdit Eden Unsurlar

İNSANİ UNSURLAR

- **Bilgisizlik,**
- **İşe Uyumsuzluk,**
- **Tehlikeyi Önemsememe,**
- **İhmal,**
- **Tedbirsizlik,**
- **Bakım Yetersizliği,**
- **Yorgunluk,**
- **Disiplinsizlik, İşi Ciddiye Almama,**
- **Moral Bozukluğu,**

İş Sağlığı ve Güvenliğini Tehdit Eden Unsurlar

- **Fiziki Rahatsızlık,**
- **Gerekli Eğitimlerin Verilmemesi,**
- **Yeterli Teknik Eleman Bulunmaması,**
- **İş Bölümünün Olmaması,**
- **Yetki ve Sorumlulukların Belli Olmaması,**
- **Güvenlik İle İlgili Yönetim Hataları,**
- **Üçüncü Şahısların Etkisi.**

Kişisel Koruyucu Donanımlar

Tanımlar

Kişisel koruma malzemeleri ; iş güvenliği tekniği ve mevcut standartlara rağmen yok edilemeyen tehlikelere karşı kişisel olarak korunmak için kullanılması gereken araçlardır.

Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazları, ifade eder.

1. Kafa (Baş) Koruyucuları
2. Kulak Koruyucuları
3. Göz ve Yüz Koruyucuları
4. Solunum Sistemi Koruyucuları
5. Gövde ve karın (Vücut) Koruyucuları
6. El ve Kol Koruyucuları
7. Ayak ve Bacak Koruyucuları
8. Cilt Koruyucuları (Koruyucu kremler / merhemler)

KKD'ler Nelerdir?

Kişisel Koruyucu Donanımlar

- Gözlük,
- Yüz Siperi,
- Maske,
- Baret
- Eldiven(Çelik Eldiven, Yanmaz)
- İş Ayakkabısı.
- İş Elbisesi
- Emniyet Kemeri vs.

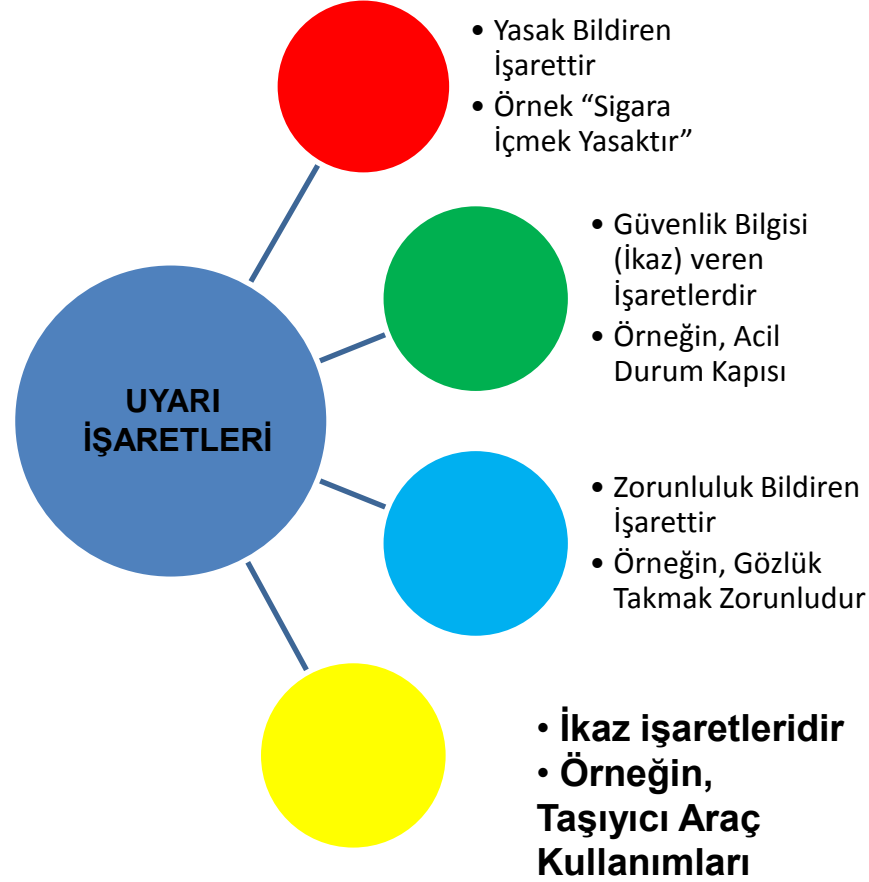
Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik

Madde: 8

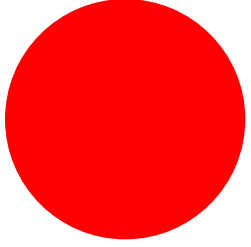
- **İşveren, işçilerin kişisel koruyucu donanımları uygun şekilde kullanmaları için her türlü önlemi alacaktır.**
- **İşçiler de kendilerine verilen kişisel koruyucu donanımları aldıkları eğitime ve talimata uygun olarak kullanmakla yükümlüdür.**

İkaz ve Uyarı İşaretleri

Tanımlar

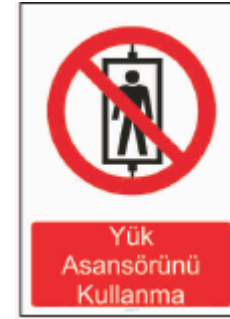
KIRMIZI: Yasak Bildiren İşaretler

SİGARA İÇİLMEZ!

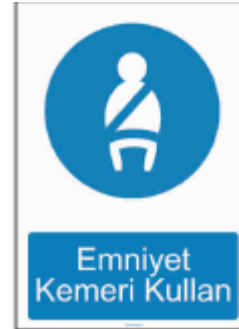
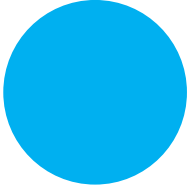

Kalp Pili
Taşıyanlar
Giremez

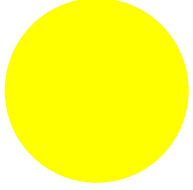

Yük
Asansörünü
Kullanma

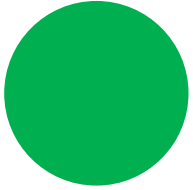
MAVİ: Zorunluluk Bildiren İşaretler

SARI: İkaz Bildiren İşaretler

YEŞİL: Güvenlik Bildiren İşaretler

Çalışanları Tehdit Eden Mesleksel Tehlikeler ve İşyeri Ortam Faktörlerinin Değerlendirilmesi

- İşyerlerinde çalışanları kaza ve hastalıklara maruz bırakabilecek sayısız etmen vardır. Bu tehlike faktörlerinin olabildiğince çabuk tespit edilmesi, süratle değerlendirilmesi, meydana gelme olasılıkları ile insana ve eşyaya vereceği olası zararların şiddetinin tahmin edilmesi ve gereken önlemlerin planlanması gerekir.
- İşyerinde işçilerin karşı karşıya bulunduğu mesleki riskler fiziksel-ergonomik, kimyasal, kişisel-psikososyal riskler olmak üzere üç gruba ayrılmaktadır.

Fiziksel ve Ergonomik Riskler

- İşyerinde yetersiz fiziksel ve ergonomik koşullar iş kazaları ve hastalıklarına neden olabilir. Yetersiz ışıklandırma, işçinin dikkatini azaltarak iş kazasına yol açabilir veya göz rahatsızlıklarına neden olabilir. Gerekli emniyet tedbirleri alınmamış makineler iş kazasına yol açabilir. İş yerindeki çevre düzeni, ergonomik yetersizlikler nedeniyle kas-iskelet sistemi hastalıklarına yol açabileceği gibi, işçinin makine başında rahat çalışmasını engellediğinden iş kazasına da neden olabilir. Çalışma saatlerinin uzunluğu, yorgunluk ve dikkat kaybı nedeniyle iş kazasına yol açabilir.
- Kanserojen etkilere sahip radyasyon, iyonize ve enfraruj ışınlar; solunum sistemi, cilt ve göz hastalıklarına yol açabilen, patlama riski taşıyan toz, gaz ve buhar gibi unsurların tahliyesini sağlayacak sistemlerin bulunmaması; gürültü, titreşim ve basınç; çeşitli solunum sistemi ve cilt hastalıklarına yol açan ısı ve nem vb. pek olumsuzluk fiziksel ve ergonomik risklerdendir.

Kimyasal ve Biyolojik Riskler

- Günlük yaşantımızın pek çok alanında kullanıldığı gibi, tarımsal alanda daha yüksek verim elde edilmesi, hastalıkların tedavisi ile yaşantımızın bir parçası haline gelen kimyasallar, uygun şekilde kullanılmadığında insan sağlığı için tehlike haline gelebilmektedir. 50 yıl önce yılda üretilen kimyasal madde miktarı 1 milyon ton iken bugün bu rakam 400 milyon tona ulaşmıştır.

Kimyasal ve Biyolojik Riskler

- Çalışanlar kimyasal maddelere genellikle temas(cilt), yutma (ağız) ve soluma yoluyla maruz kalırlar. Kimyasallar insan vücuduna girdiklerinde vücutta tahrişlere, alerjik reaksiyonlara, yaralara ve doku harabiyetlerine neden olabilirler.
- Birçok kimyasal madde, çalışanların kanında, kemiklerinde, ciğerlerinde ya da yağ dokularında birikmeleri sonucunda o kimyasal maddenin zararları yıllar sonra ortaya çıkabilir. Bu nedenle kurşun, asbest gibi vücuttan kolay atılamayan maddelere düşük oranda uzun süreli maruz kalmak da tehlikeli olabilir.

Kimyasal ve Biyolojik Riskler

Kaza ve hastalığa yol açan kimyasal etkiler:

- **Tahriş Edici Maddeler** (Asitler, Tozlar, Aldehitler), Üst Solunum Yollarına Etki Yapanlar (Brom, Ozon, Klor), Alveollere Etki Yapanlar (Azotdioksit, Azottrioksit, Fosgen, Arsenik)
- **Boğucu Gazlar** Karbondioksit, Metan, Etan, Azot, Karbonmonoksit, Hidrojensiyanür
- **Anestetik ve Narkotik Maddeler** (Alifatik alkoller, Asetilen, Olefin ve Parafin hidrokarbonlar)
- **Sistemik Zehirler** Trikloretillen, Karbontetraklorür, Benzen, Fenol, Ksilen, Toluene, Naftalen
- **Sinir Sistemi Zehirleri** Karbon sülfür, Metil alkol
- **Toksik metal ve metalsiler** Kurşun, Cıva, Krom, Kadmiyum, Arsenik, Fosfor.
- **Akciğerlerde Fibrozis Yapan Maddeler** (Silis, Asbest, Kömür Tozu), **Alerji Yapan Maddeler** (Polenler, Tahta, Reçine ve Diğer Organik Tozlar).

Kimyasal ve Biyolojik Riskler

- Sağlık çalışanları infekte materyal sonucu gelişebilen enfeksiyon hastalıkları riski altındadırlar. Bu hastalıklardan bazıları; tüberküloz, influenza, menenjit, kızamık, kızamıkçık, kabakulak, difteri, suçiçeği, HIV, hepatit B ve C'dir.
- Biyolojik faktörler 3 tip hastalığa neden olabilirler: **a)** Parazitlerin, virüslerin veya bakterilerin yol açtığı enfeksiyonlara **b)** Küflere, un tozu gibi organik tozlara ve hayvandan deriye maruziyetin, enzimlerin ve kurtların (böceklerin) yol açtığı alerjiler ve **c)** Zehirlenme ve toksik etkiler.

Kişisel ve Psiko-sosyal Riskler

- İş kazası ve meslek hastalığına yol açan etkenler arasında çalışanların kişisel ve psiko-sosyal özellikleri de oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Örneğin yaş, iş kazalarını artmasında en önemli etkenlerden biridir. İstatistiklere göre; 18-24 yaş arası genç insanlar için iş kazaları oranı, diğer yaş grubundaki işçilere göre % 50 daha fazladır.

Kişisel ve Psiko-sosyal Riskler

- Düşük algılama yeteneğine sahip olanlar için daima ilave çabalar gerekir aksi halde kazaya daha açıktırlar. Bir diğer önemli risk faktörü de alkol ve/veya uyuşturucu kullanımıdır. Alkol ev uyuşturucu kişinin bütün psiko-motor ve senso-motor aktivitelerini yavaşlatır.
- Cinsiyet de iş kazalarını etkileyen faktörlerden biridir. Fizyolojik esaslara göre, kadının genel bedeni çalışma gücü, erkeğin gücünün ancak % 70-75'ine ulaşabilir.
- Kişisel ve psiko-sosyal risk faktörlerinden biri tek başına risk faktörü oluşturmaz. Örneğin, yaşı genç olan bir işçinin aynı zamanda eğitim ve beceri seviyesi düşük, hizmet süresi kısa, iş deneyimi az ya da hiç yoktur. Kaygı, öfke ve stres aynı anda medeni durum ya da alkol ve uyuşturucu bağımlılığı ile ilişkili olabilir.

Günümüzde Önleyici İş Sağlığı ve Güvenliği Yaklaşımının Önemli Unsurları

Risk Değerlendirmesi ve Yönetimi

- Tehlike, zarara sebep olabilecek hal ve duruşlardır. Zarar, çalışan insanın kazanma gücünün hasar görmesi veya ortadan kalkması, işletme için ise ekipman hasarı ve maddi kayıptır.
- Risk ise; tehlike dolayısıyla ortaya çıkan bir olayın oluşturduğu hasar derecesi ile, olayın oluşma olasılığının bileşkesidir.

Risk Değerlendirmesi ve Yönetimi

- Risk değerlendirme; “işyerlerinde var olan tehlikelerin, işçilere, işyeri ve çevresine verebileceği zararların ve alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla yapılan çalışmalar” olarak tanımlanır.
- Risk yönetimi ise, “insan hayatı ve çevre güvenliği ile ilgili risklerin değerlendirilmesi, iş kazası veya meslek hastalıklarının nedenleri ve bunları etkileyen faktörlerle ilgili en geçerli bilgiyi toplayarak tehlikelerin ortaya çıkmasını engellemek için etkili bir güvenlik ağı kurmaktır”.

Risk Değerlendirmesi ve Yönetimi

- Avrupa Birliği (AB) İSG mevzuatı risk yönetimi temelinde şekillendirilmiştir.
- Yeni İSG mevzuatımızda, *Risk ve Risk Değerlendirmesi* terimlerine büyük önem verilmektedir. Risk değerlendirmesinin içeriği genel hatlarıyla bilinmesine ve kimi yöntemler kullanılmasına rağmen; kapsamının tam olarak ne olduğu ve en objektif yöntemin hangisi olduğuna dair tartışmalar sürmektedir. Ülkemizde de bir yandan risk değerlendirmesi yapmak zorunlu tutulurken, nasıl yapılacağı konusu ise belirsiz bırakılmaktadır.

Risk Değerlendirmesi ve Yönetimi

- Risk değerlendirmesinin amacı; risklerin neler olduğunun, nerelerden kaynaklandığının, kimleri etkilediğinin, kabul edilebilir olup olmadığının ve önleme faaliyetlerinin belirlenmesidir.
- Risk değerlendirmesi, iş ekipmanlarında ve organizasyonunda, ürünlerde değişiklik olması durumunda, bir iş kazası ortaya çıktığında ve düzenli aralıklarla yenilenmelidir.
- Risk değerlendirmesi faaliyetleri işverene şu konularda fayda sağlar; tehlikelerin tanınması, risklerin önceden belirlenmesi, çalışanlar için güvenli ortam tesisi, kazaların önlenmesi ile kayıpların azaltılması, kalite ve verim artışı sağlanması, saygınlık, proaktif yaklaşım ve acil durumlara hazır olma, sorumlulukların belirlenmesi ve görev paylaşımı.

İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri ve Örgütlenmesi

- İşyerinde İSG faaliyetlerinin etkili biçimde planlanması, organize edilmesi ve denetlenmesi gerekir.
- İSG örgütlenmesi kapsamına; **işyeri sağlık ve güvenlik birimi** kurma ve **İSG hizmeti sunma**, **işyeri hekimi**, **iş güvenliği uzmanı** ve **işyeri hemşiresi** çalıştırma, **İSG kurulu** oluşturma ve **sağlık-güvenlik işçi temsilcisi** seçme girmektedir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri ve Örgütlenmesi

- İşletme düzeyinde, İSG örgütlenmesi açısından önemli bir yapı “İSG Kurulları”dır. Kurul üyeleri genellikle konuyla ilgili kişiler veya uzmanlardan oluştuğundan, İSG sorunlarına daha yapıcı çözümler üretebilmekte ve bir iç denetim mekanizması oluşturmaktadır.
- İSG Kurullarıyla ilgili İSG Kanunu hükmüne göre sanayiden sayılan, devamlı olarak en az elli işçi çalıştıran ve altı aydan fazla sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde her işveren bir İSG kurulu kurmakla yükümlüdür. İşverenler, İSG kurullarınca verilen kararları uygulamakla yükümlüdürler.

İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri ve Örgütlenmesi

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 6. maddesi, İSG Hizmetleri düzenlemesini kapsar. Bun göre işveren,

- a) Çalışanları arasından iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli görevlendirir. Çalışanları arasında belirlenen niteliklere sahip personel bulunmaması hâlinde, bu hizmetin tamamını veya bir kısmını ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alarak yerine getirebilir. Ancak belirlenen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olması hâlinde, tehlike sınıfı ve çalışan sayısı dikkate alınarak, bu hizmetin yerine getirilmesini kendisi üstlenebilir.
- b) Görevlendirdikleri kişi veya hizmet aldığı kurum ve kuruluşların görevlerini yerine getirmeleri amacıyla araç, gereç, mekân ve zaman gibi gerekli bütün ihtiyaçlarını karşılar.

İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri ve Örgütlenmesi

- Anılan maddede belirtilen ilgili yönetmelik ise, 29.12.2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmi Gazetede “İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ HİZMETLERİ YÖNETMELİĞİ” adıyla yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik İSG örgütlenmesiyle ilgili pek çok konuyu ayrıntılarıyla düzenlemektedir (işyeri sağlık ve güvenlik ve ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin, TSM’ lerin çalışma usul ve esasları, buralardan hizmet alımının koşulları, kuruluş şartları ve belgelendirilmeleri, görev, yetki ve sorumlulukları vb.)

İş Ortamının Düzenlenmesiyle İlgili Önlemler

- İSG açısından iş ortamının düzenlenmesi; gerek iş yapılan fiziksel ortamın, gerek kullanılan araç-gereç ve makinelerin, gerekse üretimde kullanılan hammadde ve malzemelerin, çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek şekilde düzenlenmesi, seçilmesi ya da tehlikesiz olanlarla değiştirilmesidir.

İş Ortamının Düzenlenmesiyle İlgili Önlemler

- İşyerlerinde kaza ve hastalıkları önlemek üzere iş ortamının düzenlemesi, makine ve araç-gereçlerin seçimi ve güvenli hale getirilmesi, güvenli hammadde temini gibi önlemlerle ilgili endüstrileşmiş ülkelerde yönergelerle standartlar konmuştur.
- Ülkemizde bu konular; *“İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık Ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği”*, *“İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik”*, *“Kanserojen ve Mutajen Maddelerle Çalışma”*, *“Kimyasal Maddelerle Çalışmada Sağlık ve Güvenlik Önlemleri”*, *“Gürültü Yönetmeliği”* gibi çeşitli düzenlemeler içinde toplanmıştır.

İş Ortamının Düzenlenmesiyle İlgili Önlemler

- Gereken tüm tedbirler alınsa bile çalışma sırasında oluşacak bazı risklerin tamamen ortadan kaldırılması mümkün olmaz. Riskler kullanılan hammadde ve malzemelerden kaynaklanıyorsa, kullanılan malzemelerin ikamesi gerekebilir. Ayrıca, riskler kullanılan makine ve cihazlardan kaynaklanıyorsa, makine ve teçhizatın düzenli bakım ve onarımlarının sağlanması veya daha yeni teknolojilerle değiştirilmesi gerekir. İş organizasyonu da bazı riskler doğurabilir. Riskleri azaltacak bir iş organizasyonu oluşturulması da teknik önlemler arasında yer alır.

Düzenli Sağlık Kontrolü ve İşyeri Hekimliği

- İşyeri hekimliğinin amacı, işyerlerinde koruyucu sağlık hizmetleri ve acil tıp hizmetlerinin sağlanması, işçilerin sağlık durumunun takip edilmesi ve İSG önlemlerinin alınmasını sağlamaktır. Koruyucu hekimlik hizmeti sunan oluşumların başında işyeri hekimleri ve işyeri sağlık-güvenlik birimleri gelmektedir.

Düzenli Sağlık Kontrolü ve İşyeri Hekimliği

- ILO'nun 161 Sayılı “İşçi Sağlığı Hizmetleri Sözleşmesi”, “171 Sayılı Tavsiye Kararı”, AB İSG Çerçeve Direktifi (89/391/EEC) ve ulusal yasalar, birçok Avrupa ülkesinde işverenlerin işletmeye ait veya dışarıdan işçi sağlığı hizmeti almasını zorunlu kılmaktadır.

Düzenli Sağlık Kontrolü ve İşyeri Hekimliği

Ülkemizde, 30 Haziran 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun

- 6. maddesi ile işverenler, Mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulmasına yönelik çalışmaları da kapsayacak, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması için işveren iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli görevlendirmesini ya da bu hizmetin tamamını veya bir kısmını ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alarak yerine getireceğini
- Sağlık gözetiminden bahseden 15. maddesi ile işverenler; işçilerin işe girişinde veya işin devamı süresince düzenli aralıklarla sağlık kontrollerin yaptırmalarını tanımlar.

İş Sağlığı ve Güvenliği Açısından Uygun İşe Yerleştirme

- İnsan kaynakları yönetimi, insan ögesini ön plana çıkaran, onu örgütün merkezinde gören personel yönetimine çağdaş bir bakış açısıdır. Bu nedenle çalışanları iş kazalarına karşı koruma ve İSG ögesinin, insan kaynakları yönetiminin merkezi unsurlarından biri olduğuna şüphe yoktur.
- Kazalara neden olan önemli faktörlerden biri de işin uygun kişilere yaptırılmamasıdır. İSG yönlü işe uygunluğa, işletmelerde yeteri kadar önem verilmemektedir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Açısından Uygun İşe Yerleştirme

- Çalışmaya aday kişilerde, fiziksel uygunluk (boy, kilo vb.), yaş, cinsiyet, ruhsal durum, eğitim düzeyi, zeka ve algılama yeteneği, fobiler gibi kişisel özelliklere de bakılmalıdır. Bu özelliklerden hangilerinin önemli olduğu, işe başvuran kişilerde istenen ve istenmeyen özelliklerin neler olduğu; işin tehlike derecesine, üretim biçimlerine, işyerindeki fiziksel koşullara, işçinin yerine getireceği görevlere, işçinin kullanacağı makine ve teçhizatın özelliklerine, iş yoğunluğuna, kullanılan malzemelere göre değişecektir.

Güvenlik Kültürü Kavramı

“GÜVENLİK KÜLTÜRÜ”

sağlıklı ve güvenli davranışın bir alışkanlık haline getirilmesidir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNDE HEDEF;
çalışma hayatında ve toplumda
ortak bir “Güvenlik Kültürü” kavramının
oluşturulmasıdır.

Güvenlik Kültürünün oluşturulabilmesi için;

- ✓ İSG uygulamalarında sosyal partnerlerle (MEB, İşçi ve İşveren Örgütleri, Üniversiteler v.b.) işbirliği sağlanmalı,
- ✓ İyi uygulama örnekleri ve deneyimlerin paylaşılması,
- ✓ Ulusal bir bilgi ağı oluşturulmalı,
- ✓ Erken çocukluktan başlayarak yaşam boyu eğitim sağlanmalı,
- ✓ Okulda İSG risklerinin farkına varma sağlanmalı,
- ✓ Duyarlılık ve bilinçlendirme eğitim kampanyaları düzenlenmelidir.

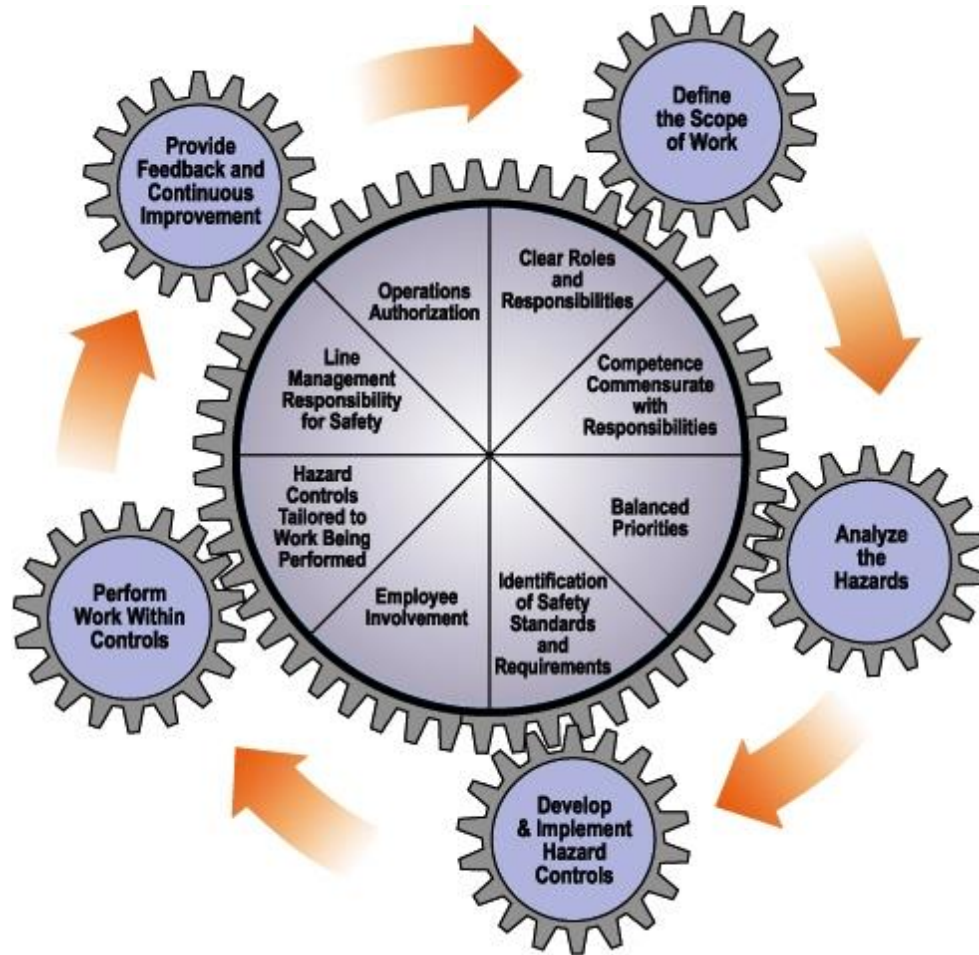
Güvenlik Kültürünün oluşturulabilmesi

İş sağlığı ve güvenliğinin temel bir konu olarak eğitime entegrasyonu ile mümkün olabilir.

Güvenlik Kültürünün Yapısı

- Güvenlik kültürü, ortak amaç olan iş güvenliğini ve yüksek kalitede hizmet sağlamayı ekip çalışması ile gerçekleştirmeyi hedefleyen bir yapıya sahiptir.
- Güvenlik kültürü, çalışma ortamının güvenliğini sağlamak amacıyla yönetimin ve işçilerin gerçekleştirdiği ortak taahhüttür.
- Eğitim ve güvenlik kültürü, çalışma yaşamında kalite ve verimliliğin sağlanması ve sürdürülmesinde en temel ögedir.

İşyeri Düzeyinde Güvenlik Kültürü

GÜVENLİK KÜLTÜRÜNÜN GÜNLÜK YAŞAMDAKİ ÖNEMİ

GÜVENLİK KÜLTÜRÜNÜN GÜNLÜK YAŞAMDAKİ ÖNEMİ

ÇALIŞMA HAYATINDA GÜVENLİK KÜLTÜRÜ!!

ULUSLARARASI DÜZENLEMELERDE GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

ILO 2003 yılı Global Strateji Belgesi

Ulusal İSG sistemlerinin etkin bir şekilde uygulanması konusunda;

“İSG’nin önemi konusunda artan bir bilinçlenmeye ihtiyaç olduğu”

vurgulanmaktadır.

AB 2002-2006 Strateji Dokümanı

Güvenlik Kültürünün yerleşmesi için;

“Küçük yaşlardan itibaren İSG konusunda eğitim ve duyarlılığın artırılması önemlidir”

“Eğitim, çalışma yaşamında kalite ve verimliliğin sağlanması ve sürdürülmesinde en temel ögedir”

“AB’de bütün gençler için, 2010 yılından önce bütün eğitim kurumlarında en az 8 saat İSG eğitimi sağlanmış olmalıdır”

Roma Deklarasyonu 1-3 Ekim 2003 KOBİ'lerde İSG Konferansı

**Çocuk ve gençleri gelecekte sağlıklı ve güvenli
çalışma hayatına hazırlamak,**

**Bütün insanlar ve çalışanlar için yaşam boyu
öğrenme,**

**İşyerinde İSG' yi geliştirecek, devamını sağlayacak
eğitim ve öğretim müfredatını geliştirmek.**

ULUSAL MEVZUATIMIZDA GÜVENLİK KÜLTÜRÜ VE İSG EĞİTİMİ

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 17.
maddesi, çalışan eğitimleri ile ilgili olup, bu kanun
kapsamında hazırlanan ve
15/05/2013 tarih ve 28648 sayılı Resmi Gazetede
yayımlanarak yürürlüğe giren
**“Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin
Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik”**
ile işyerlerinde çalışanların İSG eğitimi zorunlu
hale getirilmiştir.

“Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik”

İşverenin yükümlülükleri

MADDE 5 – (1) İşveren, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri ile ilgili;

- a) Programların hazırlanması ve uygulanmasını,
- b) Eğitimler için uygun yer, araç ve gereçlerin temin edilmesini,
- c) Çalışanların bu programlara katılmasını,
- ç) Program sonunda katılanlar için katılım belgesi düzenlenmesini sağlar.

(2) İşveren, geçici iş ilişkisi kurulan diğer işverene Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasındaki hususlar ile ilgili bilgi verir; geçici iş ilişkisi kurulan işveren bu konular hakkında çalışanlarına gerekli eğitimin verilmesini sağlar.

(3) 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 2 nci maddesinin yedinci fıkrasında belirtilen asıl işveren-alt işveren ilişkisi kurulan işyerlerinde, alt işverenin çalışanlarının eğitimlerinden, asıl işveren alt işverenle birlikte sorumludur.

(4) İşveren, tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde; yapılacak işlerde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik riskleri ile ilgili yeterli bilgi ve talimatları içeren eğitimin alındığına dair belge olmaksızın, başka işyerlerinden çalışmak üzere gelen çalışanları işe başlatamaz.

“Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik”

İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri

MADDE 6 – (1) İşveren, çalışanlarına asgari Ek-1’de belirtilen konuları içerecek şekilde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin verilmesini sağlar.

(2) İşveren, çalışan fiilen çalışmaya başlamadan önce, çalışanın yapacağı iş ve işyerine özgü riskler ile korunma tedbirlerini içeren konularda öncelikli olarak eğitilmesini sağlar.

(3) Çalışma yeri veya iş değişikliği, iş ekipmanının değişmesi, yeni teknoloji uygulanması gibi durumlar nedeniyle ortaya çıkacak risklerle ilgili eğitimler ayrıca verilir.

(4) Birinci fıkraya göre verilen eğitimler, değişen ve ortaya çıkan yeni riskler de dikkate alınarak aşağıda belirtilen düzenli aralıklarla tekrarlanır:

a) Çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde yılda en az bir defa.

b) Tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde iki yılda en az bir defa.

c) Az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde üç yılda en az bir defa.

(5) İş kazası geçiren veya meslek hastalığına yakalanan çalışana işe dönüşünde çalışmaya başlamadan önce, kazanın veya meslek hastalığının sebepleri, korunma yolları ve güvenli çalışma yöntemleri ile ilgili ilave eğitim verilir.

(6) Herhangi bir sebeple altı aydan fazla süreyle işten uzak kalanlara, tekrar işe başlatılmadan önce bilgi yenileme eğitimi verilir.

“Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik”

Eğitim süreleri ve konuları

MADDE 11 – (1) Çalışanlara verilecek eğitimler, çalışanların işe girişlerinde ve işin devamı süresince belirlenen periyotlar içinde;

a) Az tehlikeli işyerleri için en az sekiz saat,

b) Tehlikeli işyerleri için en az on iki saat,

c) Çok tehlikeli işyerleri için en az on altı saat olarak her çalışan için düzenlenir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen eğitim sürelerinin Ek-1’de yer alan konulara göre dağıtımında işyerinde yürütülen faaliyetler esas alınır.

(3) Eğitim sürelerinin bütün olarak değerlendirilmesi esas olmakla birlikte dört saat ve katları şeklinde işyerindeki vardiya ve benzeri iş programları da dikkate alınarak farklı zaman dilimlerinde de değerlendirilebilir

“Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik”

Eğitimi verebilecek kişi ve kuruluşlar

MADDE 13 – (1) Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri;

- a) İşyerinde görevli iş güvenliği uzmanları ile işyeri hekimleri tarafından,
- b) İşçi, işveren ve kamu görevlileri kuruluşları veya bu kuruluşlarca kurulan eğitim vakıfları ve ortaklaşa oluşturdukları eğitim merkezleri, üniversiteler, kamu kurumlarının eğitim birimleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile Bakanlıkça yetkilendirilmiş eğitim kurumları ve ortak sağlık ve güvenlik birimleri tarafından, eğitimcilerin Ek-1’deki eğitim programında yer alan konulara göre uzmanlık alanları dikkate alınarak belirlenmesi kaydıyla verilir.

EK-1 Eğitim Konuları Tablosu

EĞİTİM KONULARI

1. Genel konular

- a) Çalışma mevzuatı ile ilgili bilgiler,
- b) Çalışanların yasal hak ve sorumlulukları,
- c) İşyeri temizliği ve düzeni,
- ç) İş kazası ve meslek hastalığından doğan hukuki sonuçlar

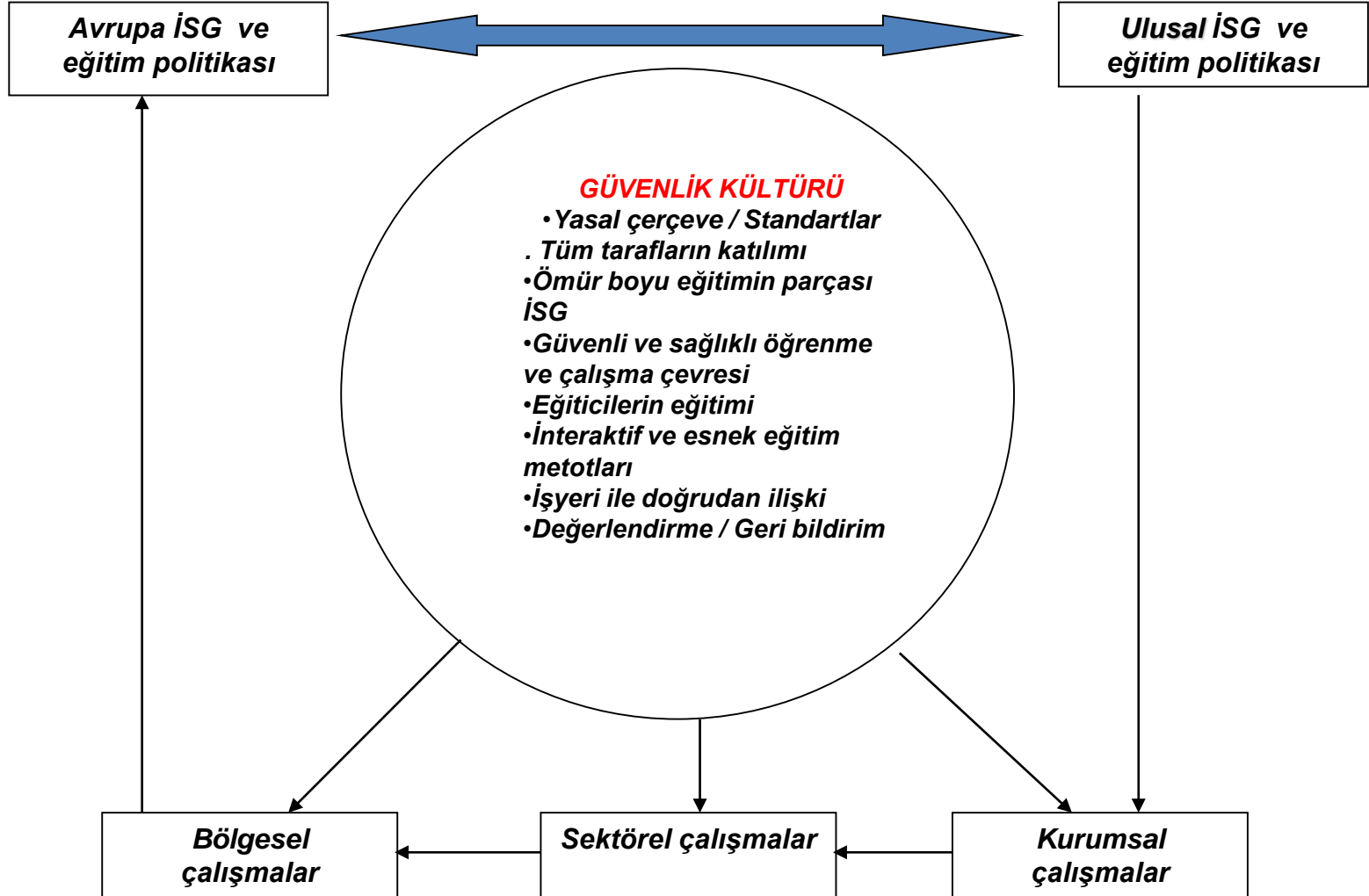
2. Sağlık konuları

- a) Meslek hastalıklarının sebepleri,
- b) Hastalıktan korunma prensipleri ve korunma tekniklerinin uygulanması,
- c) Biyolojik ve psikososyal risk etmenleri,
- ç) İlk yardım

3. Teknik konular

- a) Kimyasal, fiziksel ve ergonomik risk etmenleri,
- b) Elle kaldırma ve taşıma,
- c) Parlama, patlama, yangın ve yangından korunma,
- ç) İş ekipmanlarının güvenli kullanımı,
- d) Ekranlı araçlarla çalışma,
- e) Elektrik, tehlikeleri, riskleri ve önlemleri,
- f) İş kazalarının sebepleri ve korunma prensipleri ile tekniklerinin uygulanması,
- g) Güvenlik ve sağlık işaretleri,
- ğ) Kişisel koruyucu donanım kullanımı,
- h) İş sağlığı ve güvenliği genel kuralları ve güvenlik kültürü,
- ı) Tahliye ve kurtarma

İSG'nin Eğitime Entegre Edilmesi Modeli

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN EĞİTİM ÇALIŞMALARI

- **ULUSAL DÜZEYDE**

MEB Komisyonlar (2006)

- **BÖLGESEL DÜZEYDE**

10 İl Güvenlik Kültürü Seminerleri (2005)

- **SEKTÖREL DÜZEYDE**

İnşaat Kampanyası kapsamında 10 il seminerleri (2006)

- **KURUMSAL DÜZEYDE**

Yaz Kampları ve İlköğretim öğrencileri (2006)

Sonuç

Güvenli Bir İşyeri İçin;

1

**İş Yerlerinde Tehlikeli Durum ve Tehlikeli
Hareketlerin Önlenmesi**

İŞ KAZASI = TEHLİKELİ DURUM × TEHLİKELİ DAVRANIŞ

Güvenli Bir İşyeri İçin;

2

İş Yerlerinde Kazaların;

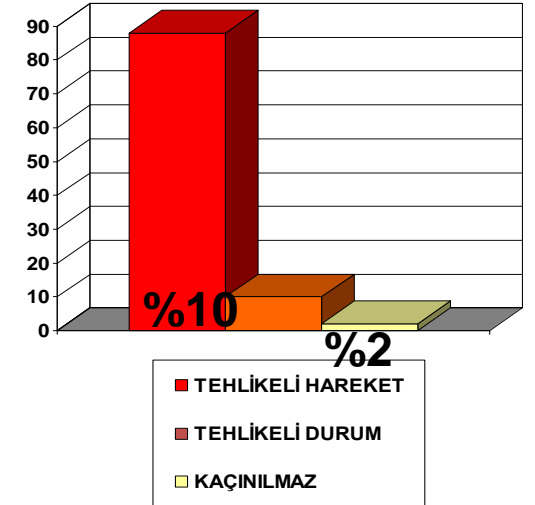
%88 'i Tehlikeli Hareketlerden

%10 'u Tehlikeli Durumlardan

% 2 'si Kaçınılmaz Durumlardan

kaynaklanmaktadır.

%88

Güvenli Bir İşyeri İçin;

2

Tehlikeli Hareketlerin Önüne Geçmek

- **Emniyetsiz Çalışma,**
- **Gereksiz Hızlı Çalışma,**
- **Uygun Olmayan Emniyet Donanımı,**
- **Alet ve Makineleri Tehlikeli Şekilde Kullanma,**

Güvenli Bir İşyeri İçin;

2

- Emniyetsiz Yükleme, Taşıma, İstifleme,
- Emniyetsiz Vazife Alma,
- Tehlikeli Yerde Çalışma,
- Şaşırma, Kızgınlık, Üzüntü, Şakalaşma vb.,
- Kişisel Koruyucuları Kullanmama.

Güvenli Bir İşyeri İçin;

2

Tehlikeli Durumların Önüne Geçmek

- Uygun Olmayan Koruyucular,
- Koruyucusuz Çalışma,
- Kusurlu Alet, Makine, Teçhizat Kullanma,
- Emniyetsiz Yapılmış Alet ve Makine,
- Yetersiz-Bakımsız Bina, Alet ve Makineler,
- Yetersiz yada Fazla Aydınlatma,
- Yetersiz Havalandırma,
- Emniyetsiz Yöntem ve Şartlar.

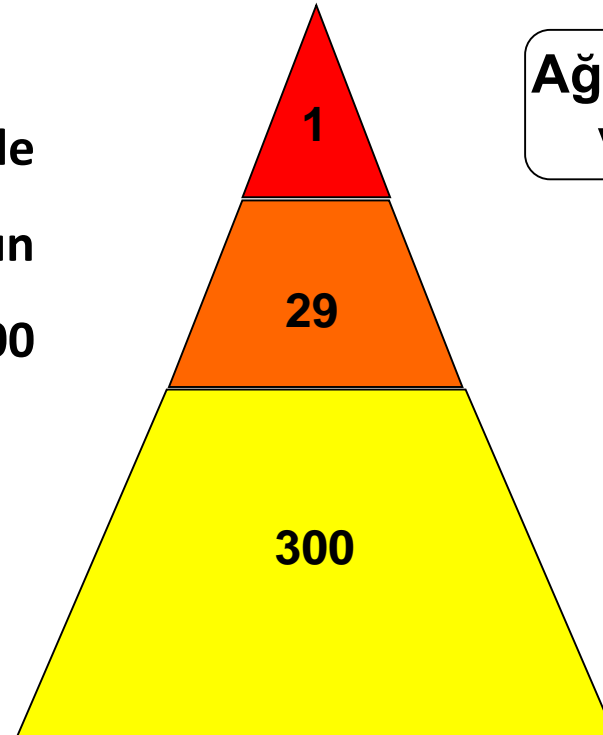
Sağlıklı İşyeri İçin;

3

Kaza Sonucu Meydana Gelen Olayların Büyüklüğü Kestirilemez. Bu Sonuçlar Tamamen Tesadüflere Bağlıdır.

Sağlıklı İşyeri İçin;

Ölümlerle veya Ağır Yaralanmalarla sonuçlanan Her Büyük Kazanın Öncesinde, 29 Yaralanmalı Kaza ve 300 Yaralanmasız Olay Vardır.

4

**Ağır Yaralanma
veya Ölüm**

Yaralanma

Olay

Sağlıklı İşyeri İçin;

5

İş Güvenliği ile İlgili Çalışmalara, Konulacak Kurallara ve Alınacak Tedbirlere, Üst Düzey Yöneticilerin Katılımları Sağlanmalı ve Sorumluluk Ortak Olmalıdır.

Sonuç olarak, iş güvenliği konularında yapacağımız tüm çalışmaları, kanunlar istediği için değil, işletmenin ve çalışanların güvenliğini korumak için yapmalıyız...

Politikası
*Ne kadar önemsiz
olsa da olayı
bildirin*

Hayatımızı riske atmamız
bizlerin elinde olan ve gözle
görülen bir davranış
biçimidir. Tehlike bazen
insanın gözlemleyemediği
kadar masum
davranışlardan kaynaklanır
ancak bazen de mantığın
dışında kahramanlık
içgüdüleriyle ortaya çıkar!!!

Yardım etmek istedi, parmaklarını kaybetti

Yedigün günü, amcası Mustafa Yıldız'ın yığılma kazaçısı, yardım etmek için kaza kollarına giren 10 yaşındaki Ömer'i kurtardı. Ömer Yıldız, bir kaza kollarına kaptı.

Ömer elini kaptırdı

İkinci, Ömer, yedigün günü kaza kollarına giren 10 yaşındaki Ömer'i kurtardı. Ömer Yıldız, bir kaza kollarına kaptı. Ömer Yıldız, bir kaza kollarına kaptı. Ömer Yıldız, bir kaza kollarına kaptı.

Ömer Yıldız, bir kaza kollarına kaptı. Ömer Yıldız, bir kaza kollarına kaptı. Ömer Yıldız, bir kaza kollarına kaptı. Ömer Yıldız, bir kaza kollarına kaptı.

Biri 4, diğeri 6 çocuk babasıydı

Ahmet Kaşgarlı, 41, Saka'da 25 katlı inşaatın 22. katında çalışırken, 4 metrelik kuyuda çökerek hayatını kaybetti. Oğlu Selim Kaşgarlı, 4, diğeri 6 çocuk babasıydı. Ahmet Kaşgarlı, 41, Saka'da 25 katlı inşaatın 22. katında çalışırken, 4 metrelik kuyuda çökerek hayatını kaybetti. Oğlu Selim Kaşgarlı, 4, diğeri 6 çocuk babasıydı.

ARI DIRİ GÖMÜLDÜLER

Keskinin de Devlet Su İşleri'nin inşaatından birisinin sivil Firat'ta yerinde çöken 4 metrelik kuyuda çökerek hayatını kaybetti. Oğlu Selim Kaşgarlı, 4, diğeri 6 çocuk babasıydı. Ahmet Kaşgarlı, 41, Saka'da 25 katlı inşaatın 22. katında çalışırken, 4 metrelik kuyuda çökerek hayatını kaybetti. Oğlu Selim Kaşgarlı, 4, diğeri 6 çocuk babasıydı.

"Kafam, toprağın dışındaydı"

Olayın sabahı uzun süre üzerinden almayan Mustafa Kaşgarlı, bir yandan kurbanın sevincini yaşarken, bir yandan da arkadaşlarının kaybetmelerinin acısını taşıyordu. "Üçümüz de kuyunun dibindeydik, diğeri İsmail Mustafa, daha sonra oradan çıktı."

"Olaydan" sonra silireli yağmur yağmış. Buna rağmen kuyuya inip cesaretiyle bas

hede. Sonra zede bir toprak kayması oldu. Üçümüz de toprağın altına girdik. Benim kafam toprağın dışındaydı. Ahmet Kaşgarlı'nın oğlu Selim Kaşgarlı, 4, diğeri 6 çocuk babasıydı.

Bu olayın kurtarılar. Zevce İsmail Mustafa Kaşgarlı, 41, Saka'da 25 katlı inşaatın 22. katında çalışırken, 4 metrelik kuyuda çökerek hayatını kaybetti. Oğlu Selim Kaşgarlı, 4, diğeri 6 çocuk babasıydı.

can verdi.

Kurban Mustafa Kaşgarlı, yarıncı arkadaş Ahmet Kaşgarlı'nın oğlu Selim Kaşgarlı, 4, diğeri 6 çocuk babasıydı.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

can verdi.

Parçalanarak öldü!

Bursa'nın Anadolu Mahallesi Kalkan Sokak'ta doküman atölyesi bulunan Gülten Kaşgarlı, her sabah olduğu gibi makinesini çalıştırarak tezgahın başına geçti. İşleri bozulduğu için biriken borçlarını ödeyemeyen Gülten Hanım, çok dağdı. Bu nedenle elbiselerinin dişilere kapıldığını bile fark edemedi.

Çırpındı

Son anda kendini kurtarmak isteyen iki çocuk annesi talihsiz kadın, çırpındı ama bunu başaramadı. Makine-

nin dişileri genç kadını adeta bir çanavar gibi yuttu. Gülten Hanım, ıscılar yetişip makine-

yi durdurana kadar feci şekilde parçalanarak hayatını kaybetti.

Bozoldu

Yakınları, Gülten Kaşgarlı'nın dört yıl önce Bursa'dan geldiğini, Türkiye'ye geldiğini belirterek sunan söylediler. "Türkiye'ye geldiği ilk yıllarda işleri çok iyi gidiyordu. Koca-

cası ve çocukları ile mutlu bir hayatı vardı. Son bir yıl içinde her şey tersine döndü. Ekonomik sıkıntıya düştü."

Kim olduğunu bilmiyor

E-80 Karayolu'nun Hendek kesiminde, vatandaşlar tarafından yerde baygın halde yatarak bulunan 28 yaşındaki bir kadın polise teslim edildi. Nereden, nasıl geldiği belli olmayan kadının zeka özrü olduğu

bilinmiyor.

Kim olduğunu bilmiyor

Kim olduğunu bilmiyor

Kim olduğunu bilmiyor

Kim olduğunu bilmiyor

Kim olduğunu bilmiyor

Parçalanarak öldü!

Bursa'nın Anadolu Mahallesi Kalkan Sokak'ta doküman atölyesi bulunan Gülten Kaşgarlı, her sabah olduğu gibi makinesini çalıştırarak tezgahın başına geçti. İşleri bozulduğu için biriken borçlarını ödeyemeyen Gülten Hanım, çok dağdı. Bu nedenle elbiselerinin dişilere kapıldığını bile fark edemedi.

Çırpındı

Son anda kendini kurtarmak isteyen iki çocuk annesi talihsiz kadın, çırpındı ama bunu başaramadı. Makine-

nin dişileri genç kadını adeta bir çanavar gibi yuttu. Gülten Hanım, ıscılar yetişip makine-

yi durdurana kadar feci şekilde parçalanarak hayatını kaybetti.

Bozoldu

Yakınları, Gülten Kaşgarlı'nın dört yıl önce Bursa'dan geldiğini, Türkiye'ye geldiğini belirterek sunan söylediler. "Türkiye'ye geldiği ilk yıllarda işleri çok iyi gidiyordu. Koca-

cası ve çocukları ile mutlu bir hayatı vardı. Son bir yıl içinde her şey tersine döndü. Ekonomik sıkıntıya düştü."

Kim olduğunu bilmiyor

E-80 Karayolu'nun Hendek kesiminde, vatandaşlar tarafından yerde baygın halde yatarak bulunan 28 yaşındaki bir kadın polise teslim edildi. Nereden, nasıl geldiği belli olmayan kadının zeka özrü olduğu

bilinmiyor.

Kim olduğunu bilmiyor

Kim olduğunu bilmiyor

Kim olduğunu bilmiyor

Kim olduğunu bilmiyor

Kim olduğunu bilmiyor

Sokağa çıkamıyor

Bir hayırseverin verdiği perukla özrünü gizlemeye çalışan Selime Deryal, "Toplum içine çıkamıyorum, bunalıma girdim" dedi.

Kopan saçlarına 2 milyar istiyor

Adana'da bir çırçır fabrikasında çalışırken saçlarını makineye kaptıran 22 yaşındaki Selime Deryal, işyeri sahibi hakkında 2 milyar liralık tazminat davası açtı. Kasım ayındaki kazandan sonra tam 9 kez ameliyat olan genç kız, doktorların saçlarının eski haline gelmeyeceğini söylemesiyle yıkıldı.

23 Ocak'ta görülecek dava nedeniyle patronu Fethi Coşkunçel'in kendisini tehdit ettiğini de kaydeden Deryal, "Bana 'Sen 100 milyon harcar-

sın dava açarsın, ben 500 milyon harcar kapatırım. Boşuna uğraşma" diyor. Toplum içine çıkamaz oldum. Sonuna kadar uğraşacağım" dedi.

Adana'da bir çırçır fabrikasında çalışırken saçlarını makineye kaptıran 22 yaşındaki Selime Deryal, işyeri sahibi hakkında 2 milyar liralık tazminat davası açtı. Kasım ayındaki kazandan sonra tam 9 kez ameliyat olan genç kız, doktorların saçlarının eski haline gelmeyeceğini söylemesiyle yıkıldı.

23 Ocak'ta görülecek dava nedeniyle patronu Fethi Coşkunçel'in kendisini tehdit ettiğini de kaydeden Deryal, "Bana 'Sen 100 milyon harcar-

sın dava açarsın, ben 500 milyon harcar kapatırım. Boşuna uğraşma" diyor. Toplum içine çıkamaz oldum. Sonuna kadar uğraşacağım" dedi.

Adana'da bir çırçır fabrikasında çalışırken saçlarını makineye kaptıran 22 yaşındaki Selime Deryal, işyeri sahibi hakkında 2 milyar liralık tazminat davası açtı. Kasım ayındaki kazandan sonra tam 9 kez ameliyat olan genç kız, doktorların saçlarının eski haline gelmeyeceğini söylemesiyle yıkıldı.

23 Ocak'ta görülecek dava nedeniyle patronu Fethi Coşkunçel'in kendisini tehdit ettiğini de kaydeden Deryal, "Bana 'Sen 100 milyon harcar-

sın dava açarsın, ben 500 milyon harcar kapatırım. Boşuna uğraşma" diyor. Toplum içine çıkamaz oldum. Sonuna kadar uğraşacağım" dedi.

Adana'da bir çırçır fabrikasında çalışırken saçlarını makineye kaptıran 22 yaşındaki Selime Deryal, işyeri sahibi hakkında 2 milyar liralık tazminat davası açtı. Kasım ayındaki kazandan sonra tam 9 kez ameliyat olan genç kız, doktorların saçlarının eski haline gelmeyeceğini söylemesiyle yıkıldı.

23 Ocak'ta görülecek dava nedeniyle patronu Fethi Coşkunçel'in kendisini tehdit ettiğini de kaydeden Deryal, "Bana 'Sen 100 milyon harcar-

sın dava açarsın, ben 500 milyon harcar kapatırım. Boşuna uğraşma" diyor. Toplum içine çıkamaz oldum. Sonuna kadar uğraşacağım" dedi.

Adana'da bir çırçır fabrikasında çalışırken saçlarını makineye kaptıran 22 yaşındaki Selime Deryal, işyeri sahibi hakkında 2 milyar liralık tazminat davası açtı. Kasım ayındaki kazandan sonra tam 9 kez ameliyat olan genç kız, doktorların saçlarının eski haline gelmeyeceğini söylemesiyle yıkıldı.

23 Ocak'ta görülecek dava nedeniyle patronu Fethi Coşkunçel'in kendisini tehdit ettiğini de kaydeden Deryal, "Bana 'Sen 100 milyon harcar-

sın dava açarsın, ben 500 milyon harcar kapatırım. Boşuna uğraşma" diyor. Toplum içine çıkamaz oldum. Sonuna kadar uğraşacağım" dedi.

Adana'da bir çırçır fabrikasında çalışırken saçlarını makineye kaptıran 22 yaşındaki Selime Deryal, işyeri sahibi hakkında 2 milyar liralık tazminat davası açtı. Kasım ayındaki kazandan sonra tam 9 kez ameliyat olan genç kız, doktorların saçlarının eski haline gelmeyeceğini söylemesiyle yıkıldı.

23 Ocak'ta görülecek dava nedeniyle patronu Fethi Coşkunçel'in kendisini tehdit ettiğini de kaydeden Deryal, "Bana 'Sen 100 milyon harcar-

sın dava açarsın, ben 500 milyon harcar kapatırım. Boşuna uğraşma" diyor. Toplum içine çıkamaz oldum. Sonuna kadar uğraşacağım" dedi.

Adana'da bir çırçır fabrikasında çalışırken saçlarını makineye kaptıran 22 yaşındaki Selime Deryal, işyeri sahibi hakkında 2 milyar liralık tazminat davası açtı. Kasım ayındaki kazandan sonra tam 9 kez ameliyat olan genç kız, doktorların saçlarının eski haline gelmeyeceğini söylemesiyle yıkıldı.

23 Ocak'ta görülecek dava nedeniyle patronu Fethi Coşkunçel'in kendisini tehdit ettiğini de kaydeden Deryal, "Bana 'Sen 100 milyon harcar-

sın dava açarsın, ben 500 milyon harcar kapatırım. Boşuna uğraşma" diyor. Toplum içine çıkamaz oldum. Sonuna kadar uğraşacağım" dedi.

Adana'da bir çırçır fabrikasında çalışırken saçlarını makineye kaptıran 22 yaşındaki Selime Deryal, işyeri sahibi hakkında 2 milyar liralık tazminat davası açtı. Kasım ayındaki kazandan sonra tam 9 kez ameliyat olan genç kız, doktorların saçlarının eski haline gelmeyeceğini söylemesiyle yıkıldı.

23 Ocak'ta görülecek dava nedeniyle patronu Fethi Coşkunçel'in kendisini tehdit ettiğini de kaydeden Deryal, "Bana 'Sen 100 milyon harcar-

sın dava açarsın, ben 500 milyon harcar kapatırım. Boşuna uğraşma" diyor. Toplum içine çıkamaz oldum. Sonuna kadar uğraşacağım" dedi.

Adana'da bir çırçır fabrikasında çalışırken saçlarını makineye kaptıran 22 yaşındaki Selime Deryal, işyeri sahibi hakkında 2 milyar liralık tazminat davası açtı. Kasım ayındaki kazandan sonra tam 9 kez ameliyat olan genç kız, doktorların saçlarının eski haline gelmeyeceğini söylemesiyle yıkıldı.

23 Ocak'ta görülecek dava nedeniyle patronu Fethi Coşkunçel'in kendisini tehdit ettiğini de kaydeden Deryal, "Bana 'Sen 100 milyon harcar-

sın dava açarsın, ben 500 milyon harcar kapatırım. Boşuna uğraşma" diyor. Toplum içine çıkamaz oldum. Sonuna kadar uğraşacağım" dedi.

Adana'da bir çırçır fabrikasında çalışırken saçlarını makineye kaptıran 22 yaşındaki Selime Deryal, işyeri sahibi hakkında 2 milyar liralık tazminat davası açtı. Kasım ayındaki kazandan sonra tam 9 kez ameliyat olan genç kız, doktorların saçlarının eski haline gelmeyeceğini söylemesiyle yıkıldı.

23 Ocak'ta görülecek dava nedeniyle patronu Fethi Coşkunçel'in kendisini tehdit ettiğini de kaydeden Deryal, "Bana 'Sen 100 milyon harcar-

sın dava açarsın, ben 500 milyon harcar kapatırım. Boşuna uğraşma" diyor. Toplum içine çıkamaz oldum. Sonuna kadar uğraşacağım" dedi.

Adana'da bir çırçır fabrikasında çalışırken saçlarını makineye kaptıran 22 yaşındaki Selime Deryal, işyeri sahibi hakkında 2 milyar liralık tazminat davası açtı. Kasım ayındaki kazandan sonra tam 9 kez ameliyat olan genç kız, doktorların saçlarının eski haline gelmeyeceğini söylemesiyle yıkıldı.

23 Ocak'ta görülecek dava nedeniyle patronu Fethi Coşkunçel'in kendisini tehdit ettiğini de kaydeden Deryal, "Bana 'Sen 100 milyon harcar-

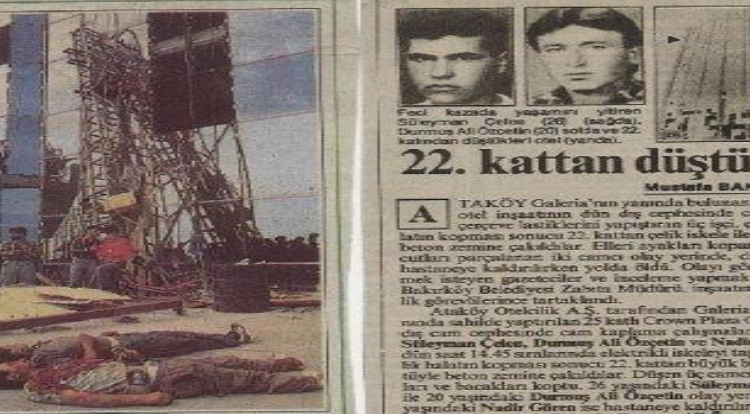
sın dava açarsın, ben 500 milyon harcar kapatırım. Boşuna uğraşma" diyor. Toplum içine çıkamaz oldum. Sonuna kadar uğraşacağım" dedi.

Adana'da bir çırçır fabrikasında çalışırken saçlarını makineye kaptıran 22 yaşındaki Selime Deryal, işyeri sahibi hakkında 2 milyar liralık tazminat davası açtı. Kasım ayındaki kazandan sonra tam 9 kez ameliyat olan genç kız, doktorların saçlarının eski haline gelmeyeceğini söylemesiyle yıkıldı.

23 Ocak'ta görülecek dava nedeniyle patronu Fethi Coşkunçel'in kendisini tehdit ettiğini de kaydeden Deryal, "Bana 'Sen 100 milyon harcar-

sın dava açarsın, ben 500 milyon harcar kapatırım. Boşuna uğraşma" diyor. Toplum içine çıkamaz oldum. Sonuna kadar uğraşacağım" dedi.

Adana'da bir çırçır fabrikasında çalışırken saçlarını makineye kaptıran 22 yaşındaki Selime Deryal, işyeri sahibi hakkında 2 milyar liralık tazminat davası açtı. Kasım ayındaki kazandan sonra tam 9 kez ameliyat olan genç kız, doktorların saçlarının eski haline gelmeyeceğini söylemesiyle yıkıldı.

22. KATTAN DÜŞTÜLER

Ataköy'de 25 katlı Crown Plaza Otel inşaatının 22. katında çalışan işçiler, 22. kattan büyük bir çöküşle beton zemine çakıldılar. Olayın ardından 22. kattan büyük bir çöküşle beton zemine çakıldılar. Olayın ardından 22. kattan büyük bir çöküşle beton zemine çakıldılar.

Erkan AKYILDIZ

Erkan AKYILDIZ

Erkan AKYILDIZ

Erkan AKYILDIZ

22. kattan düştüler

Mustafa BAKACAK

Ataköy'de 25 katlı Crown Plaza Otel inşaatının 22. katında çalışan işçiler, 22. kattan büyük bir çöküşle beton zemine çakıldılar. Olayın ardından 22. kattan büyük bir çöküşle beton zemine çakıldılar.

Erkan AKYILDIZ

Erkan AKYILDIZ

Erkan AKYILDIZ

Erkan AKYILDIZ

Erkan AKYILDIZ

Erkan AKYILDIZ

Erkan AKYILDIZ

Erkan AKYILDIZ

Erkan AKYILDIZ

Erkan AKYILDIZ

Erkan AKYILDIZ

Erkan AKYILDIZ

Erkan AKYILDIZ

Erkan AKYILDIZ

Erkan AKYILDIZ

Erkan AKYILDIZ

GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

“BİR DAVRANIŞ BİÇİMİDİR”

“ÖĞREN VE ÖĞRET”

TEŞEKKÜR EDERİM.